

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

wobec (...) S.A. z siedzibą w W.

Dnia 6 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: Ryszard Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2021 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa W. B.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W. i (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od (...) Bank S.A. z siedzibą w W. i (...) S.A. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz W. B. kwotę 75.000 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi wobec (...) Bank S.A. z siedzibą w W. od dnia 28 października 2019 roku do dnia zapłaty, a wobec (...) S.A. z siedzibą w W. liczonymi od dnia 28 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. ustala, że powód wygrał proces w 92%, a pozwani w 8% i pozostawia rozliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku,

IV. wyrokowi w pkt I wobec (...) S.A. z siedzibą w W. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 października 2019 r. (data stempla pocztowego) W. B., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej Oddział (...) Bank w W. oraz (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o:

1. zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 81 739,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia pozwanemu powództwa do dnia zapłaty, na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w związku z art. 415 k.c. , 430 k.c. i 441 § 1 k.c., tytułem odszkodowania w związku z dopuszczeniem się przez pozwanego w stosunku do powoda nieuczciwych praktyk rynkowych przy sprzedaży obligacji emitowanych przez (...) Spółka Akcyjna w W.;
2. ustalenie odpowiedzialności pozwanych wobec powoda na przyszłość za skutki nieuczciwych praktyk rynkowych, które pozwani stosowali w stosunku do powoda w związku z nabyciem przez niego obligacji (...) S.A. z siedzibą w W.;
3. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że W. B. jako konsument korzystał z (...) Banku w zakresie prowadzonych czynności bankowych. Z uwagi na wysokość środków pieniężnych zdeponowanych przez powoda przydzielono mu opiekuna, informującego go o dostępnych produktach, możliwościach inwestycyjnych itd. Powód miał do swojego opiekuna duże zaufanie i polegał na jego radach, uznając iż działania podejmowane przez niego mają na względzie interes i bezpieczeństwo finansowe powoda. W marcu 2017 r. opiekun skontaktował się z powodem telefonicznie, w związku z upływem terminu lokaty, proponując przeznaczenie środków pochodzących z zakończonej lokaty na zakup obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) S.A. z siedzibą w W. serii (...). Ponieważ środki pieniężne znajdujące się na tej lokacie były niewystarczające do pokrycia kosztów zakupu minimalnej ilości obligacji nabywanych w tej emisji przedstawiciel banku zaproponował powodowi wcześniejsze zerwanie posiadanej w pozwanym banku terminowej lokaty bankowej przy zachowaniu należnego mu oprocentowania liczonego do dnia zerwania lokaty. W trakcie rozmowy telefonicznej z opiekunem powód został poinformowany, iż oferowane obligacje korporacyjne są produktem analogicznym do posiadanych przez niego lokat bankowych, jednakże zapewniają one duże lepsze procentowanie, a inwestując w ten produkt powód będzie miał zagwarantowany zysk w wysokości 6 % rocznie od zainwestowanego kapitału, wypłacany co miesiąc aż do dnia wykupu obligacji. Przedstawiciel banku informował również powoda, iż oprocentowanie posiadanych lokat będzie drastycznie obniżane, w związku z czym realna wartość jego środków pieniężnych ulegnie obniżeniu na skutek działań inflacyjnych. Powód w trakcie rozmowy kilkakrotnie upewniał się czy produkt ten jest bezpieczny. Za każdym razem był zapewniany, iż z całą pewnością pieniądze nie będą zagrożone. Z uwagi na bardzo krótki termin zapisu na oferowane przez pozwanego obligacje, powód musiał podjąć decyzję w bardzo krótkim czasie. Powód, zaakceptował ofertę i w tym samym dniu dokonał zapisu na 10 sztuk obligacji korporacyjnych serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. Dokumenty zapisu na obligacje oraz pozostałe dokumenty związane z nabyciem obligacji zostały powodowi przesłane drogą elektroniczną i w ten sam sposób powód odesłał te dokumenty. Dokumentacja została sporządzona przez (...) S.A. przy czym powód dopiero z chwilą otrzymania e-maila z tą dokumentacją dowiedział się, iż zapisy na obligacje przyjmuje (...). Wszelkie kontakty powoda związane z oferowaniem mu do nabycia obligacji korporacyjnych serii (...) S.A. z siedzibą w W. odbywały się pomiędzy (...) Bank a powodem. Rola (...) ograniczała się wyłącznie do przesłania powodowi dokumentów dotyczących zlecenia nabycia tychże obligacji. Przelewu środków pieniężnych powoda na rachunek bankowy wskazany przez emitenta obligacji dokonał bezpośrednio przedstawiciel (...) Banku w oparciu o podpisane przez powoda w związku z nabyciem obligacji dokumenty. Powodowi na mocy uchwały nr (...) z dnia 4 kwietnia 2017 r. przydzielono (...) szt. obligacji serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. z siedzibą w W. (wówczas z siedzibą we W.) o wartości nominalnej (...)zł. Początkowo powód otrzymywał w związku z zakupionymi obligacjami należne mu oprocentowanie. W kwietniu 2018 r. emitent obligacji zaprzestał wypłacania powodowi oprocentowania od obligacji. Powód w związku z tym faktem zwrócił się do swojego opiekuna z prośbą o wyjaśnienia i interwencję. Został poinformowany, iż sprawa będzie wyjaśniona. Niestety powód w dalszym ciągu nie otrzymał należnego oprocentowania, co więcej w kwietniu 2018 r. Giełda Papierów Wartościowych w W. zawiesiła obrót akcjami emitenta, a także obrót (...) serii obligacji tejże spółki notowanych w alternatywnym systemie obrotu oraz obrót (...) serii notowanych na rynku regulowanym. Na początku maja 2018 r. spółka (...) S.A. w W. złożyła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej wnioski o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego. Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie VIII GRp 4/18 zatwierdził układ przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli przeprowadzonym w dniu 22 i 25 stycznia 2019 r. w przyspieszonym postępowaniu układowym (...) S.A. w restrukturyzacji w W., w ramach którego Spółka (...) S.A. zobowiązała się do spłaty na rzecz powoda zaliczonego do grupy 1 wierzycieli spółki, należności głównej w 25%. W pozostałym zakresie zobowiązania (...) S.A. w stosunku do powoda, a wynikające z nabytych przez niego obligacji tejże Spółki zostały umorzone. Umorzeniu uległy również odsetki za okres poprzedzający otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, odsetki od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego oraz odsetki za opóźnienie i inne należności uboczne, w tym koszty procesu, egzekucyjne oraz koszty odzyskiwania należności. Pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. powód przesłał (...) Bank reklamację w trybie przepisów Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i rzeczniku finansowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2038). Wraz z reklamacją powód zażądał zwrotu środków pieniężnych wpłaconych na oferowane przez opiekuna instrumenty finansowe. Pozwany bank

ustosunkowując się do złożonej reklamacji odmówił uznania swojej odpowiedzialności za zaistniałą sytuację oraz odmówił uznania roszczeń powoda.

Powód działając jako konsument, nie tylko nie dowiedział się od przedstawiciela pozwanego o tym, iż oferowany mu produkt jest instrumentem finansowym podwyższonego ryzyka, nie uzyskał również jakichkolwiek informacji dotyczących potencjalnych chociażby ryzyk związanych z tym produktem. Przedstawiciel banku nie wskazał powodowi, iż istnieje ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, ryzyko nie uzyskania umówionego oprocentowania, nie wskazał również aby produkt ten był w jakikolwiek sposób zabezpieczony. Ponadto powód otrzymał od pozwanego banku co najmniej kilka informacji, które mogły wprowadzić go w błąd co do charakteru zakupywanego przez niego instrumentu finansowego, a które w konsekwencji spowodowały, iż powód jako konsument podjął decyzję o zakupie oferowanych mu obligacji, której normalnie (tj. w sytuacji nie wprowadzenia go w błąd) by nie podjął.

Bank oferując powodowi rzeczony obligacje wskazywał, iż jest to produkt o charakterze analogicznym do lokaty bankowej lecz z dużo korzystniejszym oprocentowaniem. Tymczasem obligacje korporacyjne pozbawione są jakiegokolwiek mechanizmu gwarancji wpłaconego kapitału. Jediną formą zabezpieczenia wpłaconych na poczet obligacji środków są zabezpieczenia rzeczowe ustanowione na rzecz obligatariuszy przez emitenta, których ustanowienie nie jest obligatoryjne i zależy od woli emitenta. W przypadku obligacji korporacyjnych możliwość wcześniejszego wycofania kapitału uzależniona jest wyłącznie od dobrej woli emitenta, lub zaistnienia po jego stronie zawinionych działań, uprawniających obligatariusza do żądania przedterminowego wykupu tych papierów wartościowych. Już chociażby z tego porównania obydwu produktów wynika, iż różnią się one od siebie zdecydowanie i nieuprawnione jest budowanie u odbiorcy komunikatu ofertowego, przekonania o podobieństwie pomiędzy tymi instrumentami. Takie działanie ze strony pozwanego banku służyło wprowadzeniu powoda w błąd co do charakteru oferowanych instrumentów finansowych i zbudowaniu u niego przekonania, że przyjmując ofertę decyduje się na produkt w pełni bezpieczny i gwarantujący mu zachowanie wpłaconych środków.

Bank informował ponadto powoda, iż proponowane obligacje gwarantują mu uzyskanie określonego zysku. Opiekun budował u powoda przekonanie, iż oferowany produkt, zapewni mu określony i gwarantowany poziom zysku z ulokowanych środków. Powód nie otrzymał natomiast żadnych informacji wskazujących, iż poziom zysku uzależniony jest od sytuacji ekonomicznej, emitenta i powodzenia inwestycji realizowanej z wykorzystaniem pozyskanego w wyniku emisji kapitału.

Kolejną informacją przekazaną przez pozwany bank, która wpłynęła na decyzję powoda, a która wprowadzała go w błąd, była informacja o bardzo krótkim okresie obowiązywania oferty. Powód decyzję o skorzystaniu z oferty w zasadzie miał podjąć w tym samym dniu, w którym nastąpił kontakt ze strony jego opiekuna. Powodowi wskazano, iż zapisy na obligacje przyjmowane są wyłącznie do 17 marca 2017 r., a ponieważ jest wielu chętnych pozwany nie ma możliwości udzielić mu dodatkowego czasu do namysłu. Takie „ułatwianie” powodowi podjęcia decyzji obiektywnie dla niego niekorzystnej również, w ocenie strony powodowej, stanowiło element nieuczciwych praktyk rynkowych ze strony pozwanego banku.

Strona powodowa wskazała, że świetle treści decyzji częściowej Prezesa UOKiK nr (...) r. z dnia 1 sierpnia 2019 r., ww. działania pozwanego, stanowiły nieuczciwą praktykę rynkową. Zgodnie zaś z przyjętą linią orzecniczą decyzje Prezesa UOKiK mają charakter prejedycjalny, skutkujące zwolnieniem Sądu z obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie okoliczności stwierdzonych decyzją.

Odpowiedzialność odszkodowawcza (...) za skutki nieuczciwych praktyk rynkowych stosowanych w stosunku do powoda przez pozwany bank, oparta jest o treść art. 429 k.c. Pozwany bank nie mógł bezpośrednio oferować klientom instrumentów finansowych do jakich zaliczyć należy obligacje korporacyjne albowiem nie posiadał zezwolenia KNF, w związku z czym przyjmując należy, iż na potrzeby sprzedaży obligacji wyemitowanych przez (...) S.A. występował jako agent firmy inwestycyjnej. Rolę firmy inwestycyjnej z kolei pełnił (...). Przyjmując zatem należy, iż pozwany Ad. 2

powierzył pozwanemu Ad. 1 wykonanie czynności oferowania instrumentów finansowych, i w związku z tym ponosi odpowiedzialność za skutki działań osoby, której powierzył te czynności jak za działania własne.

Pozwani działają zawodowo na rynku usług finansowych, który podlega bardzo szczegółowym regulacjom i nadzorowi organów władzy publicznej. W tej sytuacji wzorzec staranności zastosowany wobec tego pozwanego powinien być szczególnie wysoki. W realiach niniejszej sprawy bezprawność zachowania pozwanych w związku z działaniami podejmowanymi w stosunku do powoda jest bezpośrednio związana ze stosowanymi nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Konsekwencją bezprawności działań pozwanych jak również naruszenia przez ich przedstawicieli wzorca starannego działania jest przyjęcie, iż pozwani dopuścili się w stosunku do powoda deliktu skutkującego ich odpowiedzialności w świetle art. 415 i następane k.c.

W świetle treści postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej z dnia 6 czerwca 2019 r. sygn. akt: VIII GRp 4/18 zatwierdzającego układ emitenta obligacji z wierzycielami, wierzytelności powoda w stosunku do emitenta stanowiące należność główną zostały umorzone co do kwoty przewyższającej (...) tych należności oraz w całości w zakresie żądania zapłaty oprocentowania obligacji oraz odsetek za opóźnienie. Ponieważ postanowienie te jest prawomocne na chwilę obecną szkodą rzeczywistą (damnum emergens) poniesioną przez powoda w związku z nieuczciwymi praktykami rynkowymi, których skutkiem było nabycie przez Powoda obligacji (...) S.A. w W., jest (...) nominalnej wartości tych obligacji. Jednocześnie Powód z uwagi na odmowę wypłaty przez emitenta oprocentowania od obligacji utracił określony dochód od wartości nominalnej zakupionych obligacji. Na kwotę roszeń dochodzonych pozwem składają się zatem kwota (...) zł stanowiąca (...) wartości nominalnej (...) szt. obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez (...) S.A. z siedzibą w W. serii (...) oraz 6 739,73 zł stanowiąca równowartość niewypłaconego powodowi oprocentowania od wartości nominalnej obligacji serii (...) za okres od 11-go okresu odsetkowego do wskazanego w treści obligacji dnia wykupu obligacji. Powyższe kwoty stanowią uszczerbek w majątku powoda, którego na skutek zawinionych działań pozwanych doznał.

W zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanych za ewentualną dalszą szkodę, jaka może powstać w przyszłości, powód wskazał, iż domaga się od pozwanych zapłaty odszkodowania stanowiącego (...) wartości środków pieniężnych zainwestowanych w obligacje korporacyjne (...) S.A. w W. serii (...) wraz z należnym mu oprocentowaniem od tych obligacji, gdyż zgodnie z treścią pkt. 2.3. oraz 2.4 w związku z punktem 2.2 postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej z dnia 6 czerwca 2019 r. sygn. akt: VIII GRp 4/18 wierzytelności powoda w stosunku do emitenta stanowiące należność główną zostały umorzone co do kwoty przewyższającej 25% tych należności, a w całości w zakresie żądania zapłaty oprocentowania obligacji oraz odsetek za opóźnienie. Postanowienie te jest prawomocne. Oznacza to, iż na chwilę obecną powód utracił możliwości domagania się od emitenta wskazanych w petitum pozwu kwot, w związku z czym stanowią one wysokość poniesionej przez powoda szkody. W pozostałym zakresie tj. co do (...) należności głównej powinna być ona zapłacona przez emitenta w terminie 8 lat w ustalonych treścią układu ratach. Strona powodowa wskazała, iż fakt zatwierdzenia przez sąd układu emitenta z wierzycielami nie oznacza, iż powód jako wierzyciel (...) S.A. faktycznie odzyska kwotę ustaloną w układzie. Powód do czasu wykonania przez (...) S.A. postanowień układu w całości nie będzie miał żadnej pewności, iż otrzyma (...) należności głównej. W sytuacji gdy Sąd zasądzając kwotę dochodzoną pozwem, jednocześnie ustali odpowiedzialność pozwanych za skutki nieuczciwych praktyk rynkowych na przyszłość, pozwoli to zapobiec powstaniu w przyszłości sporu co do ewentualnej dalszej kwotowej odpowiedzialności pozwanych (zasadność tej odpowiedzialności zostanie bowiem potwierdzona wyrokiem zasądającym) niezależnie od momentu, w którym dalsza odpowiedzialność zaistnieje (pozew k. 3-12v).

Pozwany (...) Bank S.A. w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 18 listopada 2019 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub według spisu kosztów, jeżeli taki zostanie złożony.

Zarzucając w pierwszej kolejności brak legitymacji czynnej pozwany bank wskazał, że roszenie co najmniej nie przysługuje powodowi, a co może prowadzić do wniosków, że powód w ogóle nie jest legitymowany do wytaczania powództwa w zakresie roszeń wynikających z obligacji (...) S.A. Do pozwu nie załączono żadnego dokumentu stwierdzającego, że na dzień wniesienia pozwu powodowi przysługiwało prawo z tytułu posiadanych obligacji zaś

powód miał możliwość ich sprzedaży na rynku wtórnym, czego nie można wykluczyć. Strona pozwana wskazała również na brak legitymacji biernej, albowiem bank nigdy nie był stroną transakcji nabycia przez powoda obligacji. Emitentem był (...) S.A., natomiast oferentem (...). Pozwany nie był twórcą oferty przedmiotowych obligacji, zatem nie może odpowiadać ani za jej treść ani za wskazane w niej terminy. Powód nie wykazał w ocenie pozwanego podstawy jego odpowiedzialności. Jak wynika z dyspozycji przelewów dokonanych w celu opłacenia obligacji, kwota na zakup przedmiotowych instrumentów finansowych została wpłacona na rachunek (...). Powód nie wykazał w jaki sposób pozwany (...) Bank S.A. miałby być odbiorcą obowiązków materialno-prawnych wynikających z rzekomych zobowiązań wynikających z oferty i emisji obligacji (...) S.A.

Jak wskazał pozwany bank powód przed zakupem obligacji (...) otrzymał propozycję nabycia obligacji serii (...) skierowaną z maila (...) od nadawcy (...) S.A. Zgodnie z treścią wiadomości, jako załączniki do maila przesłane zostały: elektroniczny formularz przyjęcia propozycji nabycia, informacje o ofercie, warunki emisji obligacji, sprawozdanie za 2015 r. skonsolidowane, sprawozdania za 2015 r. jednostkowe. Z dokumentów tych w sposób jasny i czytelny wynikało, że przedmiotem transakcji będą obligacje emitowane przez spółkę (...), które nie są zabezpieczone i których jedynym gwarantem jest spółka (...). Powód otrzymał zatem komplet informacji potrzebnych do podjęcia decyzji co do nabycia obligacji (...) Powód nie został również wprowadzony w błąd przez bankiera. Z reklamacji złożonej przez powoda wynika, że bankier prowadził rozmowy z powodem na temat obligacji. Powód dokonując dyspozycji przelewu nie działał w błędzie co do treści tej czynności prawnej, ani pod wpływem jakiegokolwiek innego błędu związanego z działaniem bankiera. Nie można zatem uznać, by powód nie miał świadomości jaki produkt nabywa i miał świadomość z jakim ryzykiem wiąże się inwestycja w tego rodzaju instrumenty finansowe. W ocenie banku powód próbuje obciążyć pozwanego skutkami niewypłacalności (...), zarzucając pozwanemu wprowadzenie go w błąd, co do charakteru nabywanych obligacji i ryzyk z nimi związanych. Zarzuty te są nieuzasadnione. Powód jako doświadczony inwestor, miał wiedzę o cechach obligacji i ryzykach wiążących się z nabyciem obligacji. Informacje w tym przedmiocie przekazane mu były przez oferenta - (...) S.A. Nie można natomiast obecnej wiedzy na temat sytuacji finansowej spółki (...) przekładać na okres wcześniejszy, kiedy następowały emisje obligacji (...), a spółka cieszyła się powszechną renomą i uznaniem na rynku (tzw. błąd perspektywy czasu) i obciążać pozwanego skutkami późniejszych działań. Jak wskazał pozwany, przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej w związku z dokonaniem rzekomej nieuczciwej praktyki rynkowej jest: dokonanie nieuczciwej praktyki rynkowej wobec powoda, wina, wystąpienie szkody i związek przyczynowy pomiędzy nieuczciwą praktyką rynkową, a szkodą. Żadna z tych przesłanek nie została spełniona w sprawie. Pozwany w całości kwestionuje twierdzenia powoda. Nie doszło w niniejszej sprawie do popełnienia zdarzeń wypełniających znamiona nieuczciwej praktyki rynkowej. Powód zarzuca pozwanemu stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na wprowadzeniu w błąd co do cech charakterystycznych inwestycji w obligacje spółki (...) S.A., w tym składanie zapewnień o całkowitym bezpieczeństwie takiej inwestycji, jak i wywołanie wrażenia, że strona pozwana swoje usługi w tym zakresie wykonuje w zgodzie z obowiązującym prawem. Działanie pozwanego nie stanowiło praktyki wprowadzającej w błąd. Pozwany nie prowadził akcji marketingowych na temat obligacji (...). To w wyniku rozmów i korespondencji mailowej pomiędzy bankierem a powodem doszło do przekazania podstawowych informacji na temat obligacji (...). Warunki nabycia obligacji powód otrzymywał natomiast już od (...). Niezależnie od powyższego, nawet już w świetle twierdzeń pozwu nie można uznać, by doszło do wprowadzenia w błąd. Jeśli powód dokonał przelewu, nie posiadając niezbędnych informacji dotyczących warunków emisji obligacji, to należy uznać, że nie tylko nie spełnił standardów przeciętnego konsumenta, ale sam przyczynił się do powstania swojej szkody. Dostarczenie pełnej oferty nabycia obligacji i warunków ich emisji stoi po stronie ich emitenta. W niniejszej sprawie (...), jako dystrybutor obligacji, przesyłał warunki nabywanych obligacji, które były przedstawione w sposób jasny i czytelny na kilku stronach. Wprost zostało w nich wskazane ryzyko utraty środków. Ewentualne dodatkowe przekazy dokonywane przez bankiera nie miały i nie mogły mieć charakteru wprowadzającego w błąd przeciętnego konsumenta. W procesie nabywania obligacji to (...) odpowiedzialny był za dostarczenie powodowi wszelkich istotnych informacji potrzebnych do podjęcia decyzji, w których to oferent przedstawiał w sposób jasny i zrozumiały parametry obligacji (...), ryzyka z nimi związane, a także informacje o stanie finansowym (...) i braku zabezpieczeń obligacji (...). Bez takich informacji, przeciętny konsument nie mógł podjąć decyzji o nabyciu obligacji. Na banku nie ciążył natomiast żaden obowiązek prawny przekazania dodatkowych informacji lub ich powtórzenia (bank nie prowadził bowiem doradztwa inwestycyjnego, ani nie oferował obligacji (...)) i nie przyjmował na nie zapisów

- czynił to (...)). Niezależnie od tego, że bank nabył w listopadzie 2017 roku uprawnienia do oferowania instrumentów finansowych. Czynności Banku podejmowane w związku z procesem sprzedaży obligacji (...) nie miały charakteru "oferowania instrumentów finansowych" ani tym bardziej "doradztwa inwestycyjnego". Bank jedynie przekazywał zainteresowanym klientom podstawowe informacje na temat obligacji (...), ale transakcja nabycia obligacji (...) odbywała się następnie z (...) (na którego rachunek przelewane były środki z tytułu nabycia obligacji), który był uprawniony do oferowania instrumentów finansowych i przyjmowania zleceń nabycia takich instrumentów.

Konieczną przesłanką odpowiedzialności pozwanego jest przypisanie mu winy, na podstawie art. 430 k.c. Zgodnie z tym przepisem, kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności. Niezbędną przesłanką przypisania winy pozwanemu jest więc wykazanie, że (i) dany bankier podlegał kierownictwu banku przy wykonywaniu powierzonej czynności, (ii) działał w sposób zawiniony. Powód niezasadnie próbuje oprzeć swoje roszczenie na koncepcji winy anonimowej. Wina anonimowa nie znajduje zastosowania, ponieważ swoją szkodę powód wiąże z konkretnym zachowaniem indywidualnych osób - bankierów - współpracowników banku. Nie można bankierom przypisać działania bezprawnego lub zarzucalnego. Bankier w sposób należyty i staranny przekazał powodowi podstawowe informacje na temat obligacji (...). Z najdalej posuniętej ostrożności procesowej, pozwany podniósł, że nie ma adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem banku a rzekomą szkodą poniesioną przez powoda. Bank odnosząc się do argumentacji powoda wskazującej na treść decyzji częściowej Prezesa UOKiK nr (...) r. z dnia 1 sierpnia 2019 r. podkreśla, iż decyzja ta nie jest prawomocna, w związku z tym jej treść nie może stanowić prejudykату wobec okoliczności związanych z niniejszą sprawą. Oprócz tego decyzja ta nie odnosi się do indywidualnej sytuacji powoda występującej w sprawie, która winna być zbadana w przeprowadzonym w pełni postępowaniu dowodowym w niniejszym postępowaniu. Ostatecznie pozwany zakwestionował datę wymagalności roszczenia, które nie zostały w pozwie uzasadnione, jak również zasadność żądania odsetek, a także datę rozpoczęcia ich naliczania (odpowiedź na pozew k. 36-43).

Przesyłka pocztowa zawierająca odpis pozwu dla pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. wraz ze zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 21 dni oraz pouczeniem w trybie art. 205² k.p.c. po podwójnym awizowaniu powróciła do sądu (zarządzenie k. 127, awizowana korespondencja k. 145). Ponownie przesłany na nowy adres i firmę pozwanego (...) S.A. (dawny (...) S.A.) odpis pozwu wraz z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 21 dni oraz pouczeniem w trybie art. 205² k.p.c. doręczony został pozwanemu w dniu 27 stycznia 2020 r.

Strona powodowa w piśmie przygotowawczym z dnia 17 grudnia 2019 r. ustosunkowując się do odpowiedzi na pozew pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. podtrzymała żądania pozwu (pismo przygotowawcze k. 138-141v).

Pozwany w piśmie przygotowawczym z dnia 11 marca 2020 r. (data stempla pocztowego) ustosunkowując się do pisma przygotowawczego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo przygotowawcze k. 156-157v).

Do zamknięcia rozprawy strony nie modyfikowały swoich stanowisk w sprawie (protokół k. 209-209v).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. B. jest klientem (...) Bank S.A. Oddział (...) Bank w W.. Przydzielono mu opiekuna, którym w marcu 2017 r. była E. B., której zadaniem było informowanie powoda o dostępnych produktach, możliwościach inwestycyjnych itd. Powód miał do swojego opiekuna duże zaufanie i polegał na jego radach (bezsporne, nadto **dowód:** przesłuchanie powoda W. B. – protokół k. 209-209v – 00:03:16- 00:12:50).

(...) Banku S.A. sporządzali profil klienta i zadawali W. B. pytania o jego preferencje w zakresie lokowania pieniędzy. Powód odmawiał inwestowania środków finansowych w produkty obciążone wysokim ryzykiem (**dowód:** przesłuchanie powoda W. B. – protokół k. 209-209v – 00:03:16- 00:12:50).

W 2017 r. pracownicy (...) Banku przy wsparciu (...) S.A. prowadzili akcję związaną z emisją obligacji spółki (...) S.A. Pracownicy banku dzwonili do klientów banku, przekazywali informację o emisji obligacji, informowali o produkcie na podstawie danych otrzymanych od (...), ustalali czy klient sam dokona zapisu na obligacje, czy zrobi to za pośrednictwem banku oraz w jaki sposób przekaże środki finansowe. Doradcy mieli za zadanie prezentować obligacje jako produkt specjalny, dedykowany specjalnym klientom. Dyrekcja banku uznawała emitenta za bezpieczną spółkę, dlatego doradcy byli uprawnieni do zapewniania o sprawdzeniu obligacji i ich bezpieczeństwie. Za oferowanie produktu, pomoc w przelaniu środków i opiekę nad klientem pracownicy banku byli nagradzani. Bank z tytułu oferowania obligacji (...) S.A., pomocy w przelaniu środków i opieki nad klientem otrzymywał od (...) prowizje w wysokości (...). Przy sprzedaży obligacji nie stosowano ankiety dotyczącej preferencji i wiedzy klienta (**dowód:** zeznania świadka S. M. protokół k. 198-200 – 00:28:19-00:50:26, zeznania świadka E. B. protokół k. 201-203 – 00:50:26-01:16:31).

W marcu 2017 r. E. B. skontaktowała się z powodem z uwagi na upływ terminu lokaty, proponując przeznaczenie środków pochodzących z kończącej się lokaty na zakup obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) S.A. z siedzibą w W. serii (...). W celu pokrycia pozostałych kosztów zakupu minimalnej ilości obligacji nabywanych w tej emisji przedstawiciel banku zaproponował powodowi zerwanie posiadanej w pozwanym banku terminowej lokaty bankowej przy zachowaniu należnego mu oprocentowania liczonego do dnia zerwania lokaty. Powód był informowany, iż oferowane obligacje są produktem podobnym do lokat bankowych, są bezpieczne, zapewniają duże lepsze oprocentowanie w wysokości 6 %. Przedstawiciel banku przekazał powodowi informacje o obniżeniu oprocentowania lokat. Powód, z uwagi na bardzo krótki termin zapisu na oferowane przez pozwanego obligacje musiał podjąć decyzję w bardzo krótkim czasie (**dowód:** zeznania świadka S. M. protokół k. 198-200 – 00:28:19-00:50:26, zeznania świadka E. B. protokół k. 201-203 – 00:50:26-01:16:31, przesłuchanie powoda W. B. – protokół k. 209-209v – 00:03:16- 00:12:50).

W. B. dokonał zapisu na (...) sztuk obligacji korporacyjnych serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. Dokumenty zapisu na obligacje oraz pozostałe dokumenty związane z nabyciem obligacji zostały powodowi przesłane drogą elektroniczną. Dokumentacja została sporządzona przez (...) S.A. (bezsporne).

W. B. zlecił pozwanemu bankowi przelew środków pieniężnych powoda na rachunek bankowy wskazany przez emitenta obligacji celem nabycia obligacji (bezsperne).

W. B. na mocy uchwały nr (...) z dnia 4 kwietnia 2017 r. przydzielono (...) szt. obligacji serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. o łącznej wartości nominalnej (...) zł (**dowód:** informacja (...) S.A. k. 16).

W depozycie prowadzonym przez (...) znajduje się (...) sztuk obligacji zwykłych na okaziciela serii (...) o wartości nominalnej (...) zł każda, wyemitowanych przez (...) S.A. których właścicielem jest W. B. (**dowód:** zaświadczenie depozytowe k. 142).

Początkowo powód otrzymywał w związku z zakupionymi obligacjami należne mu oprocentowanie. W kwietniu 2018 r. emitent obligacji zaprzestał wypłacania powodowi oprocentowania od obligacji (bezsperne, nadto **dowód:** przesłuchanie powoda W. B. – protokół k. 209-209v – 00:03:16- 00:12:50).

Spółka (...) S.A. w W. w maju 2018 r. złożyła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wniosek o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego. Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie sygn. akt VIII GRp 4/18 zatwierdził układ przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli przeprowadzonym w dniu 22 i 25 stycznia 2019 r. w przyspieszonym postępowaniu układowym (...) S.A. w restrukturyzacji w W., w ramach którego Spółka (...) S.A. zobowiązała się do spłaty na rzecz W. B. zaliczonego do grupy 1 wierzycieli spółki, należności głównej w (...). W pozostałym zakresie zobowiązania (...) S.A. w stosunku do powoda, a wynikające z nabytych przez W. B. obligacji tejże spółki zostały umorzone. Umorzeniu uległy również odsetki za okres poprzedzający otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, odsetki od dnia otwarcia przyspieszonego

postępowania układowego oraz odsetki za opóźnienie i inne należności uboczne, w tym koszty procesu, egzekucyjne oraz koszty odzyskiwania należności (**dowód:** odpis postanowienia k. 17-21v).

Pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. powód złożył w (...) Bank reklamację wzywając bank do odkupienia po cenie nominalnej nabytych (...) szt. obligacji serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. o łącznej wartości nominalnej (...) zł (**dowód:** reklamacja k. 22).

Kolejnym pismem z dnia 18 lipca 2018 r. W. B. złożył w (...) Bank reklamację dotyczącą procesu sprzedażowego (...) szt. obligacji serii (...) wyemitowanych przez (...) S.A. o łącznej wartości nominalnej (...) zł wzywając jednocześnie (...) Bank do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma kwoty w wysokości (...) zł wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia 17 marca 2017 r. do dnia zapłaty (**dowód:** reklamacja wraz z wezwaniem do zapłaty k. 23).

(...) Bank S.A. Oddział (...)Bank w W. pismem z dnia 1 sierpnia 2018 r. w odpowiedzi na reklamacje z dnia 13 czerwca i 18 lipca 2018 r. dotyczące zakupu obligacji spółki (...) S.A. nie uwzględnił reklamacji (**dowód:** odpowiedź na reklamacje k. 24-25).

W dniu 13 listopada 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała o zamieszczeniu na liście ostrzeżeń publicznych KNF wpisu dotyczącego (...) Banku S.A., którego podstawą były czynności wykonywane przez bank w latach 2016-2018 w zakresie aktywności na rynku kapitałowym bez posiadania odpowiednich zezwoleń KNF (oferowanie instrumentów finansowych, doradztwo inwestycyjne) (**dowód:** komunikat KNF k. 28).

Decyzją częściową nr (...) z dnia 1 sierpnia 2019 r. w postępowaniu (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania (...) Bank S.A. polegające na: (pkt I.1) na wprowadzaniu konsumentów w błąd w toku oferowania obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. (obecnie: w restrukturyzacji) poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji: (a) co do gwarancji zysku z obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. (obecnie: w restrukturyzacji) poprzez informowanie konsumentów o stałym, gwarantowanym oprocentowaniu ww. obligacji w skali roku; (b) co do gwarancji bezpieczeństwa obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. (obecnie: w restrukturyzacji) poprzez przekazywanie konsumentom informacji sugerujących, że w/w obligacje są bezpieczne jak lokata bankowa albo obligacje skarbowe bądź, że emisje nadzorowane są przez Komisję Nadzoru Finansowego, co mogło spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji odnośnie nabycia oferowanych obligacji, której inaczej by nie podjęli (nieuczciwa praktyka rynkowa o której mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym); (pkt I.2 lit b) wprowadzaniu konsumentów w błąd w toku oferowania obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez (...) S.A. Spółkę Akcyjną z (...) w W. (obecnie: w restrukturyzacji) poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji co do dostępności czasowej oferowanych obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. (obecnie: w restrukturyzacji) poprzez wskazywanie, że obligacje tego przedsiębiorcy będą dostępne tylko przez bardzo krótki czas, w celu nakłonienia konsumentów do podjęcia natychmiastowej decyzji dotyczącej umowy i pozbawienia ich tym samym możliwości świadomego wyboru produktu, pomijając informację o dotychczasowej częstotliwości emisji tych obligacji, co mogło spowodować podjęcie przez konsumenta decyzji odnośnie nabycia oferowanych obligacji, której inaczej by nie podjął (nieuczciwa praktyka rynkowa o której mowa w art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym) (**dowód:** decyzja Prezesa UOKiK k. 26-27).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności między stronami bezspornych, jak również złożonych do akt sprawy dokumentów. Sąd w całości dał wiarę dokumentom wymienionym w stanie faktycznym, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie miał podstaw do kwestionowania ich wiarygodności bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się również na zeznaniach świadków S. M. i E. B. w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. W tej części świadkowie posiadali informacje i podawali fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto relacje świadków korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Zeznania świadków w połączeniu z dowodem z dokumentów oraz zeznaniami przesłuchanego w charakterze strony powodowej W. B. pozwoliły ustalić stan faktyczny w sprawie.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również na dowodzie z przesłuchania powoda, w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. W ocenie Sądu powód rzetelnie przedstawił informacje na temat relacji łączących go z bankiem, okoliczności, przyczyn i sposobu w jaki dokonał zakupu obligacji spółki (...). Zeznania powoda znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym zebranym w sprawie, zarówno dowodach w postaci dokumentów, jak i dowodach z zeznań świadków.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało uwzględnienie w części.

Strona powodowa dochodziła w przedmiotowym postępowaniu zasądzenia kwoty 81 739,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia pozwanemu powództwa do dnia zapłaty, na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w związku z art. 415 k.c., 430 k.c. i 441 § 1 k.c., tytułem odszkodowania w związku z dopuszczeniem się przez pozwanych w stosunku do powoda nieuczciwych praktyk rynkowych przy sprzedaży obligacji emitowanych przez (...) S.A. w W.; oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanych wobec powoda na przyszłość za skutki nieuczciwych praktyk rynkowych, które pozwani stosowali w stosunku do powoda w związku z nabyciem przez niego obligacji.

Zdaniem sądu roszczenie powoda znajduje oparcie w art. 415 k.c., zgodnie z którym, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Z kolei jak stanowi art. 430 k.c. kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Przytoczony art. 415 k.c. stanowi ogólną podstawę cywilnej odpowiedzialności deliktowej, opartej na zasadzie winy. Ciężar dowodu wystąpienia przesłanek odpowiedzialności spoczywa, zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu, przewidzianą w art. 6 k.c., na poszkodowanym – musi on zatem wykazać istnienie szkody, zdarzenia oraz adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy nimi (art. 361 k.c.). Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Oznacza to, że pomiędzy działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego, a wystąpieniem szkody musi istnieć normalny związek przyczynowo-skutkowy.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w ocenie sądu nie zasługiwał na uwzględnienie podniesiony przez pozwanego bank najdalej idący zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda. (...) Bank S.A. bowiem twierdził, iż powód mógł zbyć posiadane obligacje w związku z czym nie posiada uprawnienia do wytaczania powództwa z nimi związanego. Jakkolwiek zaświadczenie depozytowe o posiadaniu przez powoda spornych obligacji ważne było do 8 sierpnia 2018 r., tak w połączeniu z pozostałym materiałem dowodowym (zeznania powoda, postanowienie sądu), uprawnione jest twierdzenie, iż powód jest wciąż właścicielem (...) sztuk obligacji spółki (...) S.A. w wysokości (...) zł. Poza tym mało prawdopodobne jest, aby ktoś nabył, a powód zbył obligacje, które nie mają pokrycia. Jeżeli zaś pozwany bank twierdzi, że powód dokonał takiej transakcji, to na takie twierdzenie winien przedstawić dowód, czego w niniejszej sprawie nie uczynił. Niezależnie od powyższego, pozwany dom maklerski na wezwanie sądu opatrzone rygorem z art. 233 § 2 k.p.c. do przedstawienia aktualnego zaświadczenia depozytowego lub wskazania podmiotu, który w chwili obecnej przechowuje papiery wartościowe, nie przedstawił żądanych dokumentów, zatem uprawnione jest twierdzenie, iż pozwany dom maklerski w dalszym ciągu przechowuje w depozycje obligacje należące do powoda. Z tych względów należało przyjąć, iż W. B. był legitymowany czynnie do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powód na skutek bezprawnego i zawinionego działania pozwanego (...) Banku S.A. oraz (...) S.A. (uprzednio (...) S.A.) doznał szkody w wysokości (...) zł.

Nie ulega wątpliwości, iż powód za namową pracownika pozwanego banku, nabył (...) sztuk obligacji spółki (...) o łącznej wartości (...) zł. Opiekun powoda zatrudniony w pozwanym banku, kierując się poleceniami przełożonych, zadzwonił do powoda, informując go o emisji obligacji spółki (...), prezentując te obligacje jako produkt specjalny, dedykowany specjalnym klientom oraz bezpieczny, na którego zakup należy się zdecydować jak najszybciej. Zwrócić też należy uwagę, że za oferowanie produktu, pomoc w przelaniu środków i opiekę nad klientem pracownicy banku byli nagradzani, zaś sam bank z tytułu oferowania obligacji (...) S.A., pomocy w przelaniu środków i opieki nad klientem otrzymywał od (...) prowizję w wysokości (...). Ponadto jak zeznał świadek, przy oferowaniu produktu nie stosowano ankiety dotyczącej preferencji i wiedzy klienta.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika również, że w kwietniu 2018 r. (...) S.A. zaprzestał wypłacania powodowi oprocentowania od obligacji, zaś w maju 2018 r. złożyła do sądu wnioski o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego, w którym na mocy postanowienia z dnia 5 czerwca 2019 r. zatwierdzono układ przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli, w ramach którego Spółka (...) S.A. zobowiązała się do spłaty na rzecz W. B. (...) należności głównej ((...) zł). W pozostałym zakresie zobowiązania (...) S.A. w stosunku do powoda, a wynikające z nabytych przez W. B. obligacji tejże spółki zostały umorzone ((...) zł), wraz z odsetkami za okres poprzedzający otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, odsetkami od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego oraz odsetkami za opóźnienie i innymi należnościami ubocznymi.

Wbrew twierdzeniom pozwanego banku, w ocenie sądu powód wykazał istnienie po jego stronie szkody. Jak wskazano powyżej, na skutek postanowienia z dnia 5 czerwca 2019 r., (...) S.A. ma spełnić świadczenia pieniężne z tytułu wykupu obligacji wobec wierzycieli będących obligatariuszami, a więc także wobec powoda, poprzez spłatę należności głównej (a więc zainwestowanego w obligacje kapitału) w 25 %. W zakresie nieobjętym przedmiotową spłatą, zobowiązania spółki podlegają umorzeniu. Z powyższego wynika, że (...) % zainwestowanego przez powoda kapitału, a więc kwota (...) zł, nie zostanie powodowi zwrócona przez (...) S.A. Kwota powyższa stanowi więc szkodę poniesioną przez powoda, albowiem wiadomo, że w zakresie kwoty (...) zł zobowiązanie spółki (...) S.A. wobec powoda nie zostanie zrealizowane w toku postępowania restrukturyzacyjnego tej spółki.

Czyn człowieka, aby stał się deliktem, musi być bezprawny i zawiniony. Jako pierwsza badana jest przesłanka bezprawności, gdyż ustalenie jej braku czyni bezprzedmiotowym rozważanie winy. Przepisy nie definiują tej przesłanki, a jej treść jest przedmiotem sporów doktrynalnych. Dominuje przekonanie, że bezprawność oznacza sprzeczność z prawem lub z zasadami współżycia społecznego. (tak: G. Karaszewski, Komentarz do art. 415 k.c. [w:] J. Ciszewski (red.), P. Nazaruk (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, WKP 2019).

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie sądu, na gruncie stanu faktycznego niniejszej sprawy zachowanie zarówno pozwanego banku, jak i (...) S.A. spełniało przesłankę bezprawności.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w brzmieniu obowiązującym w chwili nabywania przez powoda przedmiotowych obligacji, prowadzenie działalności maklerskiej wymagało zezwolenia Komisji wydanego na wniosek złożony przez zainteresowany podmiot. Działalność maklerska obejmowała wykonywanie czynności polegających na: przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych; wykonywaniu zleceń na rachunek dającego zlecenie; nabywaniu lub zbywaniu na własny rachunek instrumentów finansowych; zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych; doradztwie inwestycyjnym; oferowaniu instrumentów finansowych; świadczeniu usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawieraniu i wykonywaniu innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe; organizowaniu alternatywnego systemu obrotu.

Zgodnie z art. 76 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w brzmieniu obowiązującym w chwili nabywania przez powoda spornych obligacji, w umowie o doradztwo inwestycyjne firma inwestycyjna zobowiązuje się do przygotowywania w oparciu o potrzeby i sytuację klienta i przekazywania mu pisemnej lub ustnej rekomendacji dotyczącej: kupna, sprzedaży, subskrypcji, wymiany, wykonania lub wykupu określonych instrumentów finansowych albo powstrzymania się od zawarcia transakcji dotyczącej tych instrumentów; wykonania lub powstrzymania się od wykonania uprawnień wynikających z określonego instrumentu finansowego do zakupu, sprzedaży, subskrypcji, wymiany, wykonania lub wykupu instrumentu finansowego.

Opisane w stanie faktycznym działania pracownika (...) Banku w stosunku do W. B. wynikały z inicjatywy banku, były skierowane do oznaczonego adresata, dotyczyły nabycia konkretnego instrumentu finansowego i nie miały w ocenie sądu charakteru wyłącznie informacyjnego. Opiekun powoda przekonywał go, iż będzie to dla niego idealny produkt gwarantujący zysk lepszy niż lokata bankowa, a zarazem równie bezpieczny. Działania pracownika banku nie ograniczały się jedynie do informowania o możliwości zakupu obligacji (...) S.A., ale miały charakter rekomendacji, a wręcz namawiania do ich nabycia. Należy zwrócić uwagę, iż dana rekomendacja stanowi usługę doradztwa inwestycyjnego także w sytuacji, gdy na podstawie jej treści odbiorca może odnieść wrażenie, że jest ona dla niego odpowiednia, nawet jeśli w rzeczywistości tak nie jest. Należy więc uznać, że wykonując powyższe czynności, pracownik pozwanego banku przekazał W. B. ustną rekomendację nabycia instrumentu finansowego jakim są obligacje spółki (...) S.A., a więc wykonał czynności, które zgodnie z art. 76 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi objęte są zakresem zobowiązań firmy inwestycyjnej w ramach umowy o doradztwo inwestycyjne. Powyższe ustalenia zgodne są z treścią przytoczonego w stanie faktycznym komunikatu Komisji Nadzoru Finansowego, z którego wynika, iż strona pozwana oferowała swoim klientom instrumenty finansowe – w okresie co najmniej od sierpnia 2016 r. do października 2017 r., oraz usługi doradztwa inwestycyjnego – w okresie co najmniej od września 2016 r. do marca 2018 r., co wskazuje na istnienie w pozwanym banku zorganizowanej praktyki, w wyniku której poszkodowany został m.in. powód. Wobec powyższego, należy uznać, że pozwany bank świadczył na rzecz W. B. usługę doradztwa inwestycyjnego oraz oferował mu instrumenty finansowe, a więc prowadził faktycznie działalność maklerską w rozumieniu art. 69 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, bez zezwolenia wymaganego przez art. 69 ust. 1 ustawy W chwili nabywania przez powoda spornych obligacji (...) Bank S.A. zezwolenia takiego nie posiadał, uzyskał je dopiero później, dlatego też oferowanie W. B. przez pozwanego banku obligacji emitowanych przez spółkę (...) S.A. było działaniem niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności art. 69 ust. 1 i 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Jeżeli zaś chodzi o pozwanego (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) to nie ulega wątpliwości, iż pozwana spółka brała wraz z pozwanym bankiem udział w organizacji procesu oferowania obligacji emitowanych przez (...) S.A. (...) współpracował z pozwanym bankiem, który nie posiadał uprawnień do świadczenia usług oferowania instrumentów finansowych, w ramach której (...) SA dokonywał czynności pośrednictwa w zbywaniu obligacji, natomiast (...) Bank dokonywał czynności pośrednictwa w proponowaniu objęcia obligacji. Pozwany (...) S.A. akceptował udział w procesie oferowania obligacji podmiotu nieuprawnionego do wykonywania czynności oferowania instrumentów finansowych. Ponadto nie kontrolował działalności pozwanego banku w procesie oferowania obligacji, która sprzeczna była z przepisami prawa, co opisano powyżej. Nie ulega też wątpliwości, iż zbywając obligacje za pośrednictwem pozwanego banku (...) S.A. nie spełnił względem powoda wymogów informacyjnych. (...) jako instytucja zajmująca się oferowaniem obligacji korporacyjnych co do zasady powinna zwracać się do inwestorów „osobiście” lub przez podmioty posiadające odpowiednie zezwolenia. Ponadto w procesie oferowania obligacji, powinna uwzględniać indywidualną sytuację klientów, ich wiedzę i doświadczenie na rynku finansowym. Powód, przy nabyciu obligacji powinien być należycie poinformowany o charakterze, konstrukcji obligacji, ryzyku z nimi związanym itd. Nie ulega też wątpliwości, iż przed nabyciem obligacji powodowi powinno się umożliwić swobodne i nieograniczone w czasie zapoznanie się z informacjami zawartymi w prospekcie emisyjnym w przypadku oferty publicznej lub z dokumentami sporządzonymi na potrzeby przeprowadzenia oferty prywatnej obligacji dotyczącymi spółki i emitowanych papierów wartościowych, w tym jej sytuacji finansowej. Spełnienia powyższych obowiązków po stronie (...) niewątpliwie

zabrakło, co wraz z podjętymi przez (...) Bank S.A. działaniami doprowadziło do powstania po stronie powoda wyżej opisanej szkody.

Niezależnie od powyższego, zdaniem sądu działania pozwanego banku i jego pracowników opisane w stanie faktycznym należy zakwalifikować jako nieuczciwą praktykę rynkową o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Ocena taka jest zbieżna, z decyzją częściową Prezesa UOKiK z dnia 1 sierpnia 2019 r., w której Prezes UOKiK uznał działania pozwanego banku, w okresie w którym doszło do nabycia przez powoda przedmiotowych obligacji, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegające na wprowadzaniu konsumentów w błąd w toku oferowania obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez (...) S.A. poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji: co do gwarancji zysku z obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) S.A. poprzez informowanie konsumentów o stałym, gwarantowanym oprocentowaniu ww. obligacji w skali roku; co do gwarancji bezpieczeństwa obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) S.A. poprzez przekazywanie konsumentom informacji sugerujących, że w/w obligacje są bezpieczne jak lokata bankowa (nieuczciwa praktyka rynkowa o której mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym); wprowadzaniu konsumentów w błąd w toku oferowania obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez (...) S.A. poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji co do dostępności czasowej oferowanych obligacji korporacyjnych emitowanych przez (...) S.A. poprzez wskazywanie, że obligacje tego przedsiębiorcy będą dostępne tylko przez bardzo krótki czas, w celu nakłonienia konsumentów do podjęcia natychmiastowej decyzji dotyczącej umowy i pozbawienia ich tym samym możliwości świadomego wyboru produktu, pomijając informację o dotychczasowej częstotliwości emisji tych obligacji, co mogło spowodować podjęcie przez konsumenta decyzji odnośnie nabycia oferowanych obligacji, której inaczej by nie podjął (nieuczciwa praktyka rynkowa o której mowa w art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym). Co prawda opinia Prezesa UOKiK wyrażona w decyzji nie wiąże Sądu w niniejszej sprawie, lecz opis powyższych praktyk strony pozwanej, uznanych przez Prezesa UOKiK za naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, odpowiada działaniom podjętym przez jej pracownika, zmierzającym do nakłonienia powoda do nabycia obligacji spółki (...) S.A. Prowadzi to do konkluzji, iż działania podjęte wobec powoda były odzwierciedleniem szerszego trendu, który dało się w omawianym okresie zauważyć w działaniach banku względem jego klientów. Pozwany bank nie przedstawił zaś dowodu, z którego wynikałoby, że stosowana przez niego praktyka rynkowa nie stanowiła nieuczciwej praktyki wprowadzającej w błąd.

Stosownie do treści art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności: naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji; proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru. Przepis ten opisuje praktykę tzw. misselingu, w ramach której konsument jest świadomie wprowadzany w błąd przez przedsiębiorcę poprzez przekazywanie niepełnych bądź nieprawdziwych informacji na temat zakupu i funkcjonowania nabywanych instrumentów. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt VI Aca 1759/14, „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest takie zachowanie przedsiębiorcy, które jest podejmowane w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”. Co prawda, w niniejszej sprawie ocenie poddawana jest tylko odpowiedzialność strony pozwanej za szkodę poniesioną przez W. B., czyli pojedynczego konsumenta, jednakże ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wyłania się taki właśnie obraz działań banku w omawianym okresie, który wskazuje na powtarzalność bezprawnych zachowań pozwanego w stosunku do klientów, opierających się na przekazywaniu niepełnych bądź nieprawdziwych informacji na temat oferowanych produktów, niedopasowanych do potrzeb danego klienta. W końcu strona powodowa wskazywała, i jak zeznał powód, nie był on zainteresowany ryzykownymi inwestycjami, a bank

posiadał w tym zakresie wiedzę, bowiem stworzył profil potrzeb powoda jako klienta, w którym W. B. zaznaczył swoje preferencje, w szczególności to, że nie jest zainteresowany produktami o wysokim stopniu ryzyka, a takimi w istocie były obligacje (...) S.A.

W powyższych okolicznościach w ocenie Sądu Okręgowego, postępowanie pozwanego (...) Banku S.A. oraz (...) S.A. względem W. B. spełniają przesłankę bezprawności. Również wina pozwanych nie budzi wątpliwości Sądu. (...) S.A. współpracował z pozwanym bankiem, który nie posiadał stosownych zezwoleń oferował i świadczył usługi doradztwa w imieniu formy inwestycyjnej, czyniąc to w sposób niezgody z przepisami i działając tym samym na szkodę powoda. Jednocześnie pracownik pozwanego banku, wykonując polecenia przełożonych, świadomie i z premedytacją przedstawił powodowi nieprawdziwe informacji na temat wyjątkowej oferty jaką miały być obligacje (...) S.A. oraz pozostawił mu bardzo krótki czas na podjęcie decyzji o zakupie obligacji, ponadto nie przekazując powodowi żadnych dokumentów związanych z ofertą. Działania pracownika pozwanego banku, wskazują na dążenie do celowego wprowadzenia powoda w błąd i nakłonienia go do dokonania niekorzystnej dla niego inwestycji. Bank wykorzystał swoją szczególną pozycję jako instytucji zaufania publicznego w relacji z powodem jako konsumentem, w celu nakłonienia W. B. do zainwestowania w produkt finansowy niedostosowany i sprzeczny z jego potrzebami. W ocenie Sądu, gdyby powodowi przekazano rzetelne informacji na temat oferowanej mu inwestycji, z pewnością z oferty tej by nie skorzystał biorąc pod uwagę preferowany przez powoda model inwestowania. Pozwany bank wiedział, lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć, o ryzyku związanym z inwestowaniem w obligacje spółki (...) S.A. Ponadto, pracownik banku, jako przedsiębiorcy działającego profesjonalnie na rynku finansowym i instytucji zaufania publicznego, musiał mieć świadomość różnicy pod względem bezpieczeństwa inwestycji pomiędzy lokatą bankową a obligacjami korporacyjnymi. Nie sposób uznać, iż (...) Bank oferował powodowi inwestycje w przedmiotowe obligacje w dobrej wierze, mając na uwadze jego dobrze pojmowany interes.

Niewątpliwie motywacją działania (...) Banku oraz (...) była chęć zysku, połączona z całkowitym brakiem poszanowania dla potrzeb i interesu powoda jako konsumenta.

W ocenie Sądu, gdyby nie bezprawne i zawinione postępowanie pozwanych, powód nie nabyłaby 10 sztuk obligacji spółki (...) S.A. o łącznej wartości 100 000 zł. To nie powód zwrócił się do banku w celu zakupu obligacji, lecz bank skontaktował się z powodem i przedstawił mu konkretną ofertę nabycia obligacji spółki (...). W ocenie Sądu powód nie był profesjonalnym inwestorem, był nastawiony na nabywanie produktów finansowych charakteryzujących się niskim stopniem ryzyka i bezpieczeństwem. Nie ulega też wątpliwości, iż informacje przekazane powodowi przez stronę pozwaną na temat obligacji były nierzetelne. Inwestycja została powodowi zaprezentowana jako bezpieczna i gwarantująca zyski większe niż w przypadku lokat bankowych, wszelkie ryzyko związane z obligacjami zostało przemilczane. Decyzję o nabyciu przedmiotowych obligacji powód podjął wyłącznie pod wpływem nakłaniania przez pracownika pozwanego banku, pod stworzoną przez niego presją czasu, kierując się zaufaniem do banku jako instytucji zaufania publicznego. Przekonanie powoda, iż działania banku były zgodne z prawem i godne zaufania, należy uznać za usprawiedliwione. (...) współpracował z pozwanym bankiem, który nie posiadał uprawnień do świadczenia usług oferowania instrumentów finansowych, akceptował udział w procesie oferowania obligacji podmiotu nieuprawnionego do wykonywania czynności oferowania instrumentów finansowych, nie kontrolował działalności pozwanego banku w procesie oferowania obligacji, jak również nie spełnił względem powoda wymogów informacyjnych.

Wobec powyższego, należy uznać, że powód wykazał istnienie normalnego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy bezprawnym postępowaniem pozwanych, polegającym na oferowaniu powodowi nabycia obligacji emitowanych przez spółkę (...) S.A. bez uprzedniego uzyskania przez (...) Bank odpowiedniego zezwolenia przy jednoczesnym przekazywaniu powodowi nierzetelnych informacji o proponowanej inwestycji, a powstaniem po stronie powoda szkody w postaci utraty (...) % kapitału zainwestowanego w przedmiotowe obligacje, tj. kwoty (...) zł.

Pozwany bank wskazywała na brak legitymacji biernej (...) Banku S.A., twierdząc, iż powód nabywał obligacje (...) S.A. przez (...), a nie przez pozwany bank. W ocenie Sądu, i na co wskazuje stan faktyczny, powód nie został w ogóle poinformowany o roli (...) S.A., był przekonany, że obligacje nabywa od pozwanego banku. Powód niewątpliwie

wydał dyspozycję przelania środków finansowych na zakup obligacji jednak wszystkie czynności faktyczne związane z nabyciem obligacji zostały dokonane przez pracownika pozwanego banku. Niezależnie od powyższego, decyzja powoda o nabyciu przedmiotowych obligacji zapadła pod wpływem rekomendacji oraz nierzetelnych informacji przekazanych przez pracownika pozwanego banku. Sprowadzanie działań strony pozwanej do li tylko informowania o możliwości zakupu obligacji znacznie umniejsza faktyczną rolę, jaką bank pełnił w procesie ich nabywania. To rekomendacja pracownika banku, instytucji zaufania publicznego, sprawiła, że powód podjął decyzję o zakupie obligacji. W ocenie Sądu powód nie był świadomy, iż obligacje nabywa od (...) S.A. Wobec powyższego, to bezprawne i zawinione działania strony pozwanej, podjęte wspólnie z (...) S.A., doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez powoda. W konsekwencji, strona pozwana (...) Bank S.A. oraz (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednio (...) S.A.) odpowiada solidarnie (art. 441 § 1 k.c.) za powstanie po stronie powoda szkody w wyniku czynu niedozwolonego, a roszczenie W. B. podlegało uwzględnieniu do kwoty (...) zł (pkt I).

O odsetkach orzeczono na zasadzie art. 481 § k.c. zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty (...) zł, od dnia następującego po dniu doręczenia odpisu pozwu (strona powodowa domagała się w pozwie zasądzenia odsetek od dnia doręczenia odpisu pozwu, jednakże żądanie takie w ocenie sądu nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu w części, a odsetki należało liczyć od dnia następującego po tym dniu) tj. liczonymi wobec (...) Bank S.A. z siedzibą w W. od dnia 28 października 2019 r. do dnia zapłaty, a wobec (...) S.A. od dnia 28 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty (pkt I i II).

W toku postępowania pozwany (...) S.A. (poprzednio (...) S.A.) pomimo skutecznego doręczenia odpisu pozwu i pouczeń oraz nałożonego zobowiązania do złożenia odpowiedzi na pozew, nie zajął stanowiska co do roszczenia strony powodowej, nie złożył odpowiedzi na pozew, jak również nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, dlatego też uzasadnione było wydanie wyroku zaoczego w stosunku do (...) S.A. (poprzednio (...) S.A.) na podstawie art. 340 § 1 k.p.c. w zw. z art. 339 § 2 k.p.c., albowiem w świetle postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie roszczenie powoda skierowane również przeciwko pozwanemu (...) S.A. co do kwoty (...) zł nie budziło wątpliwości Sądu.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu (pkt II).

Sąd nie uwzględnił, roszczenia co do kwoty 6 739,73 zł stanowiącej równowartość niewypłaconego powodowi oprocentowania od wartości nominalnej obligacji serii (...) za okres od 11-go okresu odsetkowego do wskazanego w treści obligacji dnia wykupu obligacji. Podstawową zasadą polskiego prawa cywilnego jest zasada pełnego odszkodowania, która obejmuje straty jakie poszkodowany poniósł (damnum emergens) i korzyści, które osiągałby, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans). W ocenie Sądu powód nie może domagać się od pozwanych kwoty 6 739,73 zł stanowiącej równowartość niewypłaconego powodowi oprocentowania od wartości nominalnej obligacji serii (...), bowiem kwota ta stanowi korzyść, która podlegałaby zwrotowi, gdyby powód nabył obligacje, a zatem nie może być traktowana w kategorii szkody. Z tych względów powództwo w tym zakresie było nieuzasadnione i podlegało oddaleniu.

Powództwo podlegało oddaleniu również w zakresie żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanych wobec powoda na przyszłość za skutki nieuczciwych praktyk rynkowych, które pozwani stosowali w stosunku do powoda w związku z nabyciem przez niego obligacji (...) S.A. z siedzibą w W.. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę, iż kwota 25 000 zł ma zostać wypłacona na rzecz powoda stosownie do orzeczenia zapadłego w postępowaniu restrukturyzacyjnym (...) S.A., to szkoda we wspomnianej wysokości w chwili obecnej nie wystąpiła. Gdy szkoda zaś wystąpi – w sytuacji gdy nie zostanie wypłacona przez (...) S.A., powodowi będzie przysługiwało roszczenie względem (...) S.A. Z tych wszystkich względów powód w ocenie Sądu nie ma interesu prawnego w powództwie o ustalenie, którego podstawę stanowi art. 189 k.p.c., bowiem szkoda nie wystąpiła, nie ma związku z działaniami pozwanych, jak również powodowi przysługiwać będzie dalej idące roszczenie o zapłatę.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. rozdzielając koszty procesu stosunkowo. Biorąc pod uwagę roszczenie strony powodowej oraz wynik postępowania Sąd ustalił, że powód wygrał

proces w 92 %, a pozwani w 8 %. Szczegółowe wyliczenie kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu stosownie do treści art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. sąd w pkt IV nadał wyrokowi zaocznemu wobec (...) S.A. z siedzibą w W. rygor natychmiastowej wykonalności w pkt I.